

Heesch | 26 oktober 2023 (Concept)

Opzet rekenkameronderzoek: 'ONS welzijn: Krijgen wij wat wij vragen en waar wij voor betalen?'

Opzet Rekenkameronderzoek ‘ONS welzijn: Krijgen wij wat wij vragen en waar wij voor betalen?’

Inleiding

De rekenkamer heeft in 2009 en 2020 een onderzoek naar het subsidiebeleid van de gemeente in het algemeen uitgevoerd. In verschillende coalitieakkoorden wordt aangegeven dat “verdere professionalisering en verzakelijking van onze subsidieafspraken met onze professionele instellingen” als noodzakelijk wordt gezien. De subsidies aan de professionele organisaties bedragen de afgelopen jaren bijna 90% van het subsidievolume. Om deze redenen heeft de rekenkamercommissie besloten een onderzoek specifiek naar één grote professionele instelling uit te voeren om inzicht te krijgen in welke mate deze professionalisering en verzakelijking van het subsidiebeleid vorm heeft gekregen. Gekozen is voor ONS Welzijn zij krijgen de afgelopen jaren een subsidie van rond de 2,5 miljoen euro.

Vanaf december 2015 wordt iedere twee jaar een subsidie overeenkomst met ONS welzijn gesloten. De eerste overeenkomst kwam tot stand na de fusie van vier instellingen (Vivaan, Mee, Rigom en Aanzet). In de overeenkomst hebben de gemeenten (Bernheze, Boekel, Landerd, Uden, Veghel en Oss) afspraken gemaakt over de opdracht aan ONS welzijn over het organiseren van de basis van onze nieuwe zorgstelsel: de basis teams jeugd en gezin (BJG), de sociale teams (ST) en de collectieve voorzieningen. Eind 2021 is ONS welzijn onderdeel geworden van Lentl een koepel organisatie in het sociale domein waarin naast ONS welzijn vier andere organisatie (Sociale teams Helmond, Sterker sociaal werk, vrijwilliger centrale Nijmegen en WEL.KOM Roermond) zijn samengevoegd.

Uit diverse gesprekken en overleggen met raadsfracties blijkt dat er behoefte is aan meer inzicht, regie en grip op de opdracht (doelen) die de gemeente aan ONS welzijn geeft. Via het enkele keren aanpassen van het bekostigingsmodel is de afgelopen jaren getracht dit te realiseren. In de praktijk schijnt het lastig om als gemeente effectief op de gestelde doelen te sturen en duidelijk zicht te krijgen op de geleverde prestaties in relatie tot de verstrekte subsidies.

Onderzoeksvragen

De rekenkamer wil onderzoeken in welke mate invulling is gegeven aan de professionalisering en verzakelijking van subsidieafspraken met ONS welzijn zodat de Gemeente Bernheze kan sturen (het juist inzicht wordt geleverd) op de afgesproken doelen en het bereiken van de maatschappelijke effecten voor het sociaal domein waarbij aandacht wordt gegeven aan de doelmatigheid, rechtmatigheid en doeltreffendheid.

Bovenstaande hoofdvraag kan verder worden gespecificeerd in verschillende sub-vragen:

- A) In welke mate wordt met de verleende subsidie de vooraf gestelde doelen bereikt (doelmatigheid):
- Hoe worden de doelen geformuleerd en vertaald in subsidiebedragen;
 - Hoe worden de doelen meetbaar gemaakt;
 - Voldoet het Bernhezer bekostigingsmodel of dienstenboek;
 - Hoe vindt besluitvorming plaats over de keuze van de doelen;

- Hoe vindt verantwoording plaats over het behalen van de doelen en wat wordt er mee gedaan;
- Hoe vindt (bij)sturing plaats op de afgesproken doelen.

B) In welke mate voldoet het toekenningsproces van de subsidie aan de relevante wet en regelgeving (rechtmatigheid):

- Hoe is de aanvraag getoetst aan de vigerende Verordening Welzijnssubsidies Bernheze;
- Hoe is getoetst of de aanvraag voldoet aan relevante wet en regelgeving.

C) In welke mate worden de vooraf gestelde doelen in de goedgekeurde subsidieovereenkomst bereikt, en wordt daarmee ook het beoogde maatschappelijk effect (doeltreffendheid):

- Hoe wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de doelmatigheid en doeltreffendheid van de tweejaarlijkse afgesloten subsidie overeenkomst met ONS welzijn;
- Hoe kan de gemeenteraad kaders te stellen waaraan de activiteiten in het sociale domein moeten voldoen;
- Hoe kan de gemeenteraad controleren of de afgesproken doelen uit de subsidie overeenkomst worden gehaald..
- Wat is het effect van het opgaan van ONS welzijn in de koepel organisatie Lentl op de subsidieafspraken die de gemeente heeft met ONS welzijn?

Normenkader

De rekenkamercommissie gebruikt de onderstaande (beleids-)documenten om een normenkader op te stellen voor dit onderzoek. Het gaat om:

- De beleidsuitgangspunten in de startnotitie Sociaal domein
- Het Bernhezer bekostigingsmodel
- Het dienstenboek subsidie aanvraag
- Het coalitie akkoord 2022-2026
- Subsidie overeenkomsten ONS welzijn en Gemeente Bernheze

Scope

Het onderzoek gaat alleen over de subsidierelatie gemeente Bernheze – Ons Welzijn. Het onderzoek betreft niet het functioneren van Ons Welzijn in brede zin. Het onderzoek gaat over een periode van 4 jaar waar zowel de begrotingen, de subsidieafspraken alsmede de rapportages over beschikbaar zijn. Het ligt voor de hand om de periode 2019-2022 te kiezen.

Indien tijdens het onderzoek blijkt dat het opgaan van ONS welzijn in de koepel organisatie Lentl een grotere impact heeft dan verwacht dan zal via een separaat onderzoek door de Rekenkamer dit worden onderzocht.

Beoogd resultaat

Naast het beantwoorden van de onderzoeksvragen is het beoogde resultaat van het onderzoek een set van voorstellen voor, het formuleren van concrete beleidsdoelen en het monitoren van de voortgang inclusief de resultaten.

Werkwijze

Het onderzoek is eenvoudig van opzet waarbij de gebruikelijke stappen in een rekenkameronderzoek worden doorlopen conform het onderzoeksprotocol: uitwerken onderzoeksvraag en opstellen normenkader, bureau- en veldonderzoek, tussenrapportage bevindingen, conclusies en voorstellen opstellen.

Voor de fase van het bureau – en veldonderzoek worden de volgende activiteiten ondernomen:

- Analyse documenten;
- Interviews met betrokken bestuurders, raadsleden, medewerkers griffie en ambtenaren alsmede relevante functionarissen bij ONS welzijn;

Het onderzoek wordt uitgevoerd door Peter van den Boogert en Nico op de Laak, .

Globale planning Onderzoek

- November 2023 vaststelling normenkader en definitieve onderzoeksaanpak
- November t/m januari bureau- en veldonderzoek
- Februari 2024 rapport maken voor ambtelijk wederhoor
- Maart 2024 bestuurlijke reactie
- April 2024 aanbieding aan de raad
- Mei 2024 raadsbehandeling

De definitieve planning wordt gemaakt aan de hand van het nieuwe vergaderschema van commissies en raad in 2024.